Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf **sakl@sakl.fi**

Lapinjärvi 31.5.2016

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite U 26//2016 vp

Lausunto: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi (kalastusalan työ) U 26/2016 vp

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Liitto toteaa, että kansalliset viranomaiset eivät ole olleet kalastusalaan yhteydessä U-kirjeen valmistelun aikana. Tämä takia ala ei ole ehtinyt syvällisesti perehtyä direktiiviehdotukseen eikä kyseessä olevaan sopimukseen, tai niiden vaikutuksiin elinkeinon harjoittamiselle. U-kirjeessä valtioneuvosto ei myöskään lopullisesti ja yksityiskohtaisesti ole arvioinut sopimuksen taloudellisia vaikutuksia Suomen kalastukseen.

Kaupallisten kalastajien rekisteröinti ja luokittelu on muuttunut 1.1.2016 alkaen uuden kalastuslain myötä. Jatkossa kaupallinen kalastaja on hallinnollinen rekisteröintiyksikkö, joka voi olla ammatinharjoittaja tai kalastusyritys (esim. osakeyhtiö). Suomessa on merialueella I ryhmän kaupallisia kalastajia 348 (liikevaihto yli 10 000 euroa) ja II ryhmän kaupallisia kalastajia 1 466. Suurin osa kalastusalusrekisteriin merkityistä aluksista on pieniä ja yli 24 metrin pituisia aluksia on ainoastaan 21 kappaletta. Valtaosaa aluksista käytetään rannikkokalastuksessa yhden hengen miehistöllä, yleensä käyttäjä on ammatinharjoittaja itse. Käytännössä ainoastaan niin kutsutussa avomerikalastuksessa käytettävillä troolareilla on useamman henkilön miehistö (1-4 henkeä). Miehistön voi muodostaa omistaja (ammatinharjoittaja tai kalastusyrityksen omistaja), osuudella kalastava henkilö (yrittäjäasemassa) ja työsuhteessa olevat henkilöt tai eri yhdistelmät näistä. Ammattikalastajana toimivien henkilöiden lukumäärästä ei ole tarkkaa tietoa, eikä myöskään ammattikalastajana työsopimussuhteessa toimivien henkilöiden määrästä.

Suomen aluskanta on vanhaa ja uusia avomerialuksia ei ole rakennettu pitkään aikaan. Yksittäiset kalastusmatkat ovat lyhyitä, toimitaan ainoastaan Itämerellä, matkat yleensä 0-3 vuorokautta, ja aluksilla joilla on kaksi miehistöä, vuoron pituus on yleensä (1) viikko. Suomessa ei siten ole eurooppalaisten työmarkkinajärjestöjen sopimuksen varsinaisena kohteena olevaa avomerikalastusta. Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen sisältö on myös lähinnä kohdistettu kalastukseen, jota harjoitetaan suurilla aluksilla ja pitkillä yhtäjaksoisilla kalastusmatkoilla valtamerillä.

Direktiiviehdotuksen varsinaisena sisältönä on eurooppalaisten työmarkkinajärjestöjen neuvottelema sopimus, jonka sisältöön ei tässä vaiheessa voi puuttua. Menettely on epädemokraattinen.

Liitto tähdentää, että elinkeinoa pitää hyvää merimiestaitoa, turvallista työympäristöä ja kohtuullisia työoloja ensiarvoisen tärkeinä asioina. Liitto suhtautuu kuitenkin hyvin varauksellisesti esityksiin, jotka lisäävät elinkeinotoiminnan kustannuksia ja byrokratiaa. Periaatteellisesti myös säädösten ulottaminen omistajiin on pidettävä erittäin arveluttavana ja emme tältä osin voi hyväksyä esitystä.

Kalastustyön luonteesta johtuen työaikasäännösten soveltaminen on haasteellista, jopa käytännössä mahdotonta. Jos direktiivi jostain syystä astuisi voimaan, on sopimuksen sääntelyn ulkopuolelle kansallisesti suljettava alle 24 metrin pituiset kalastusalukset.

Suomen Ammattikalastajaliitto ei näistä syistä voi kannattaa ehdotusta direktiiviksi.

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Kim Jordas
toimitusjohtaja